

CHESTIONAR TEMATIC

Percepția cu privire la cadrul legal care reglementează activitatea organizațiilor
societății civile

Elaborarea chestionarului a fost posibilă datorită ajutorului generos al poporului american, oferit prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă în mod prioritar poziția USAID sau a Guvernului SUA.

Martie 2017

Introducere

La începutul lunii ianuarie 2017, CRJM a lansat chestionarul „ *Percepția cu privire la cadrul legal care reglementează activitatea organizațiilor societății civile*”. Cadrul legal se referă acele norme juridice prevăzute de legislația Republicii Moldova în legile organice, strategiile sectoriale de dezvoltare, hotărârile de guvern și regulamentele care prescriu condițiile de activitate ale OSC.

Prin acest chestionar autorii au urmărit să evalueze gradul de satisfacție al sectorului asociativ în privința cadrului legal prin care sunt reglementate constituirea și funcționarea organizațiilor societății civile (OSC), durabilitatea financiară a acestora, precum și participarea OSC în procesul de luare a deciziilor.

Chestionarul a fost destinat în special fondatorilor și conducătorilor OSC, membrilor consiliilor de administrare și supraveghere, membrilor din cadrul organelor de control, precum și managerilor financiari din cadrul OSC. La chestionar au participat 43 de respondenți, reprezentanți ai organizațiilor necomerciale, dintre care 22% organizații înregistrate la nivel local. Chestionarea a fost confidențială, fiind exclusă posibilitatea identificării persoanei/organizației chestionate.

Principalele constatări

Peste jumătate dintre ONG-urile participante în cadrul unui sondaj (56%) afirmă că au întâmpinat sau întâmpină constrângeri legale în activitatea zilnică, în principal cauzate de dificultățile aplicării legislației muncii și fiscale.

Aceste rezultate au fost stabilite în cadrul sondajului „**Percepția cu privire la cadrul legal care reglementează activitatea organizațiilor societății civile**”, efectuat de către Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) la începutul lunii ianuarie 2017. La chestionar au participat 43 de respondenți, reprezentanți ai organizațiilor necomerciale, dintre care 22% organizații înregistrate la nivel local.

Cei chestionați consideră în special că legislația actuală fiscală nu ține cont de specificul activității organizațiilor societății civile (OSC). Respondenții semnalează că aceasta nu ține cont de natura activității OSC în sensul separării activităților de întreprinzător și activității necomerciale (povara fiscală, volumul de raportare, importarea serviciilor de consultantă). Ei remarcă specificul activității OSC care este condiționat de proiecte/granturi, fapt care influențează capacitatea de asigurare a unui proces continuu de activitate. De asemenea, OSC-urile au subliniat că scopul necomercial al activității necesită o abordare specifică din partea autorităților. 77% dintre respondenți consideră necesară elaborarea unui capitol separat în codul fiscal care să reglementeze activitatea acestora.

Un alt impediment legal în activitate o constituie legislația muncii. Mai mulți respondenți semnalează că aceasta nu ține cont de specificul activității OSC. În special, legislația actuală influențează negativ capacitatea ONG-urilor să asigure un proces continuu de angajare și relații contractuale permanente cu personalul. Având în vedere specificul activității în bază de proiecte (unele de scurtă durată), ONG-urile sunt în imposibilitate de a se conforma legislației muncii și asigurării beneficiilor pentru angajați în perioada în care nu există finanțări pentru activitățile acestora.

58% din respondenți consideră că legislația actuală nu oferă mecanisme suficiente de susținere financiară a OSC-urilor din partea statului. Organizațiile respondente consideră că este necesară o implicare mai mare a autorităților statului pentru susținerea sectorului necomercial. Pentru a soluționa problemele întâmpinate, respondenții consideră că este necesar ca statul să îmbunătățească mecanismele curente, printre care:

- să acorde facilități pentru donațiile filantropice efectuate de către persoanele fizice (50%) și juridice (58.3%);
- să finanțeze și să subvenționeze programe de granturi (55.6%);
- să creeze un fond special de stat destinat OSC-urilor (52.8%).

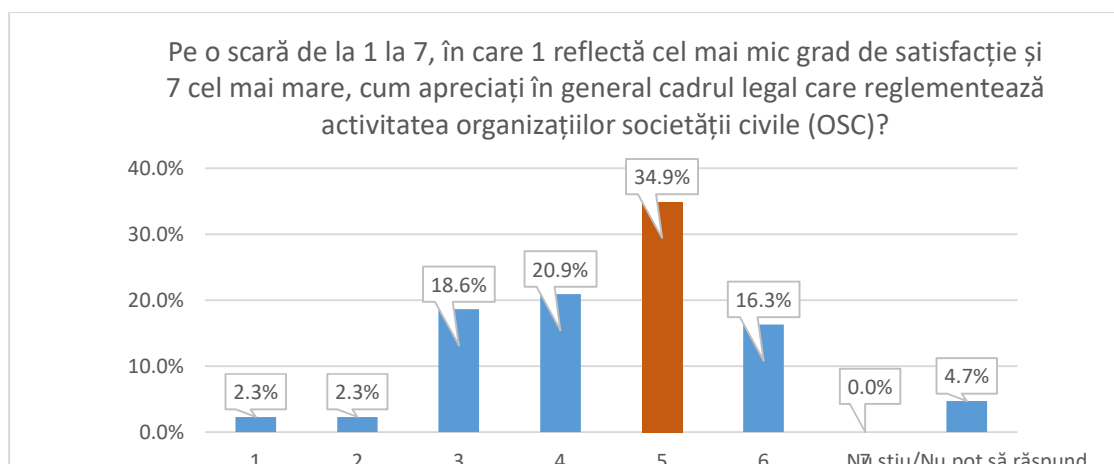
OSC-urile se confruntă și cu impedimente semnificative la implicarea în procesul decizional, atât la nivel central, cât și local. 85% din respondenți consideră că legislația actuală limitează OSC-urile să contribuie eficient la procesele de consultare publică a proiectelor și inițiativelor legislative. Pentru a soluționa problemele întâmpinate în acest domeniu, respondenții consideră că cele mai oportune metode ar fi:

- asigurarea publicării obligatorii a sintezei obiecțiilor și comentariilor la nivel de Executiv și Parlament (68.6%);
- elaborarea și consultarea obligatorie a analizelor ex-ante în domeniile strategice și proiectelor de decizii (65.7%);
- anularea actelor normative aprobate cu încălcarea procesului de consultare publică (62.9%).

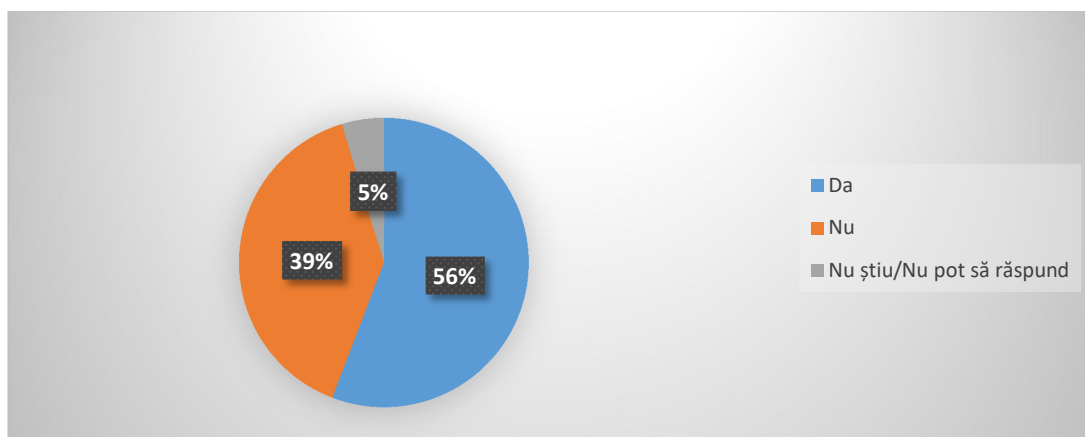
Rezultatele sondajului pot fi găsite **aici**.

Elaborarea chestionarului a fost posibilă datorită ajutorului generos al poporului american, oferit prin intermediul Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă în mod prioritar poziția USAID sau a Guvernului SUA.

Întrebarea nr. 1 Cum apreciați în general cadrul legal care reglementează activitatea organizațiilor societății civile?

Întrebarea nr. 2 Există constrângeri legale pe care le întâmpinați în activitatea OSC-ului DVS.?

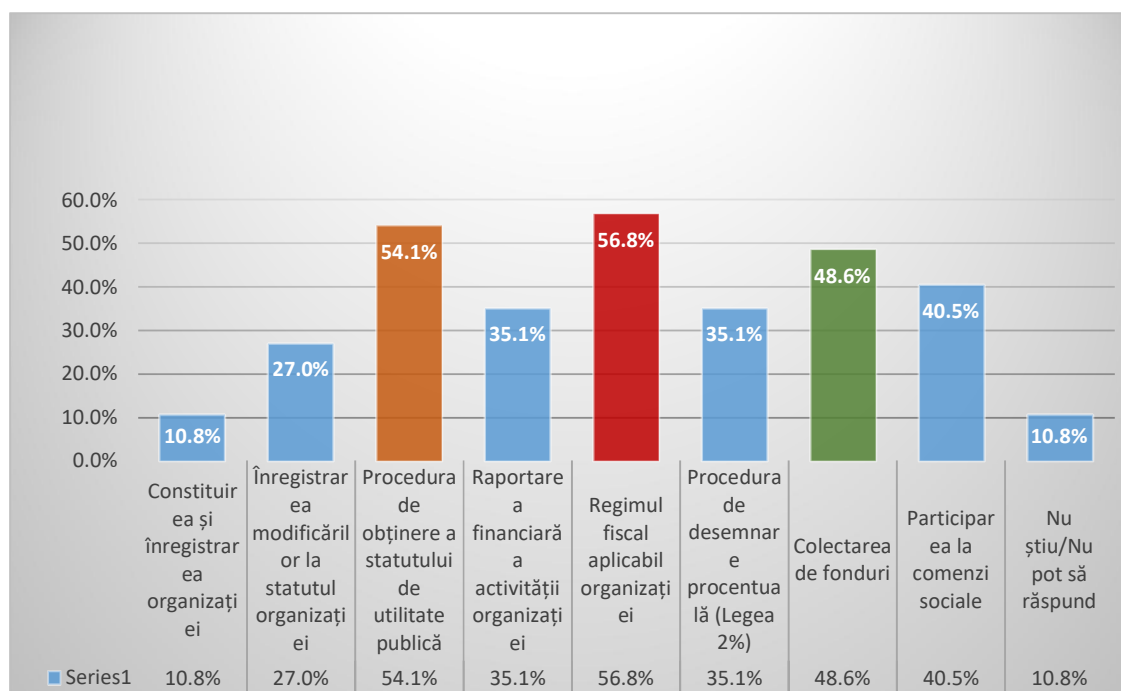
Întrebarea nr. 3 Vă rugăm să menționați pe scurt care sunt aceste constrângeri

Răspunsuri individuale:

1. Legislația (muncii și fiscală) nu ține cont de specificul activității OSC care este condiționat de proiecte/granturi care influențează capacitatea de asigurare a unui proces continuu;
2. Legislația (muncii și fiscală) condiționează procesele și relațiile contractuale ale OSC de normele stabilite pentru agenți economici,
3. Legislația fiscală nu ține cont de natura activității OSC în sensul separării activităților de întreprinzător și necomercială (povara fiscală, volumul de raportare, etc.)
4. Legislația nu diferențiază cerințele față de OSC în procesul de achiziții publice.
5. lipsa de claritate referitor la organele de conducere a AO, formalitatea taxelor de membru, lipsa de claritate referitor la impozitarea veniturilor AO, dificultăți în aplicarea legislației muncii la specificul AO
6. liberul acces la informații de interes public, constrângerea fizică și morală

7. Raportare ca agent economic
8. insuficienta de experți - mai multe ONG-uri recurg la serviciile acelorași experți.
9. funcționarea greoaie a Ministerului Justiției, solicitarea unui extras de ex - durează, consultațiile sunt respinse sau se răspunde superficial - taxe foarte mari pentru ONG-uri - politici statale si atitudini ale instituțiilor publice care resping, reprima sau denigrează ONG-urile - lipsa susținerii de către stat a ONG-urilor (cel puțin a celor din mass-media)
10. Putina atenție din partea primăriilor, consiliile raionale. ministerul ecologic..
11. sistemul de taxare, care nu propune facilități ONG-urilor
12. Fiscalitatea OSC
13. Fiscale
14. constrângerii de ordin fiscal care pun sub semn de întrebare rolul OSC de a lucra cu comunitatea
15. Fiscale
16. In relația cu autoritățile publice, nu este creat un mecanism cu acestea pot oferi suport OSC pentru a dispune de sediu pentru personalul organizației si desfășurarea activităților.
17. Spre exemplu statutul de utilitatea publica nu este conectat cu 2%, ce va fi logic. Sunt stipulările exagerate pentru structura ONG de beneficiul public.
18. Într-un stat capturat nu mai funcționează principiile democrației reprezentative, participative și de drept. În RM corupția sistematica demult a fost depășita, in prezent societatea este măcinata de Corupția totală.
19. de exemplu, in afara de local/național nu exista si noțiunea de nivel regional.

Întrebarea nr. 4 În care din următoarele domenii considerați că sunt necesare modificări pentru a îmbunătăți cadrul legal actual? (puteți selecta mai multe opțiuni)

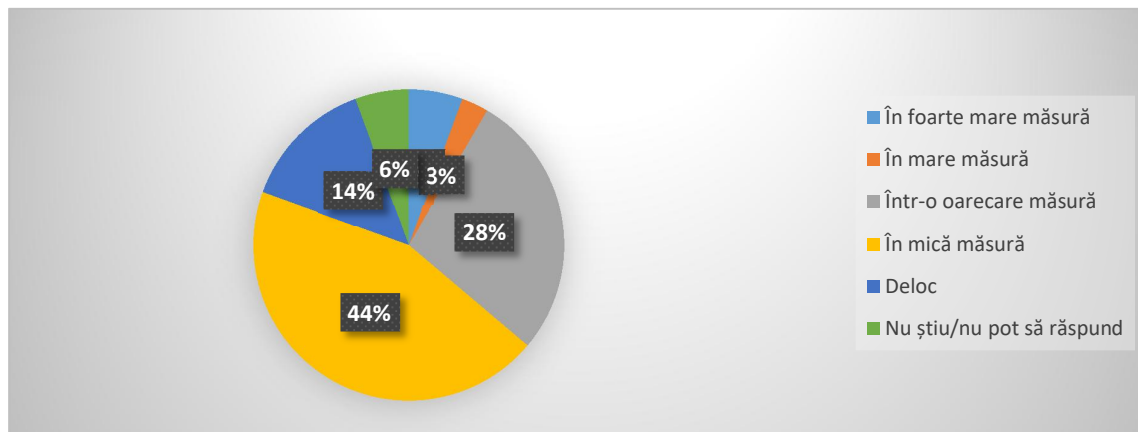

Răspunsuri individuale pentru opțiunea „altele”:

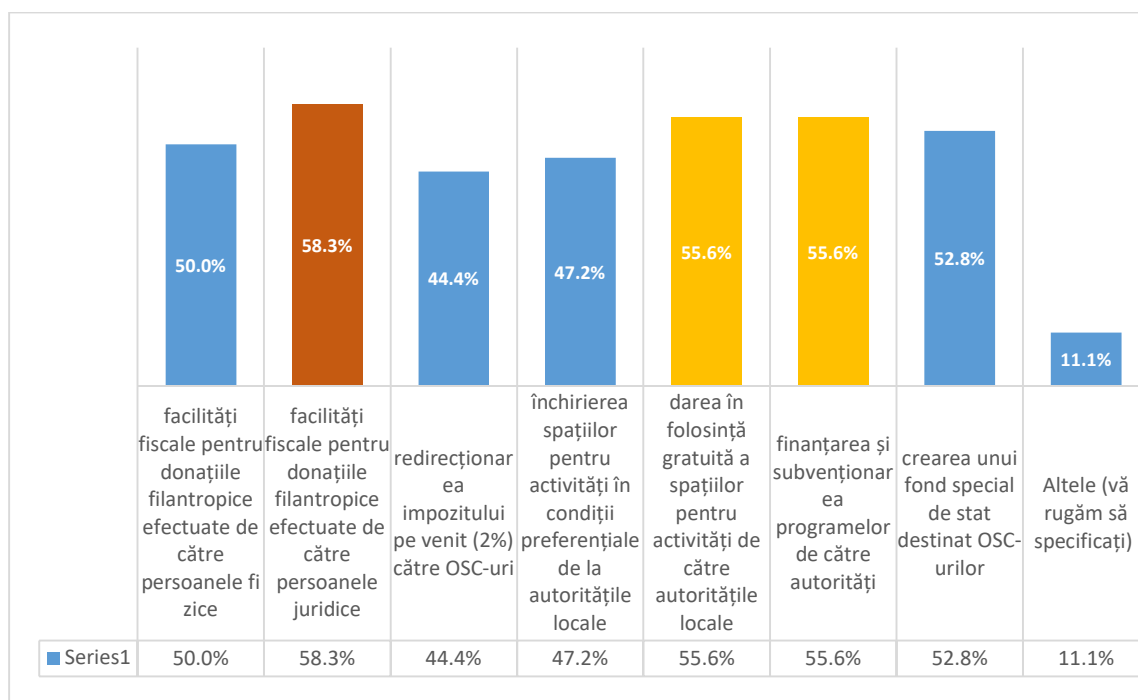
1. Cerințele legislative pentru OSC referitor la:
 - a. Evidenta resurselor umane (volumul documentelor interne);
 - b. Protecția muncii (obținerea certificatelor și volumul documentelor interne), - Angajarea, remunerarea și reducerea statelor de personal (activitatea OSC este condiționată de durata proiectelor/granturilor)

- c. Regimul fiscal împovărat aplicabil la importarea serviciilor de consultanță (ex.: în situațiile când prestatorul serviciilor nu este rezident al RM
2. Acordarea de facilități, suport - consultarea ONG-urilor - răspuns la solicitările ONG-urilor
2. distribuția transparentă a fondurilor publice pentru ONG-uri prin concursuri jurizate de consilii independente
3. Rolul OSC la elaborarea cadrului normativ național.

Întrebarea nr. 5 În ce măsură mecanismele de susținere din partea statului corespund necesităților organizației DVS.?

Întrebarea nr. 6 În opinia DVS, care din măsurile de mai jos ar fi suficiente pentru a corespunde mai mult necesităților OSC-uri din Moldova? (puteți alege mai multe opțiuni)

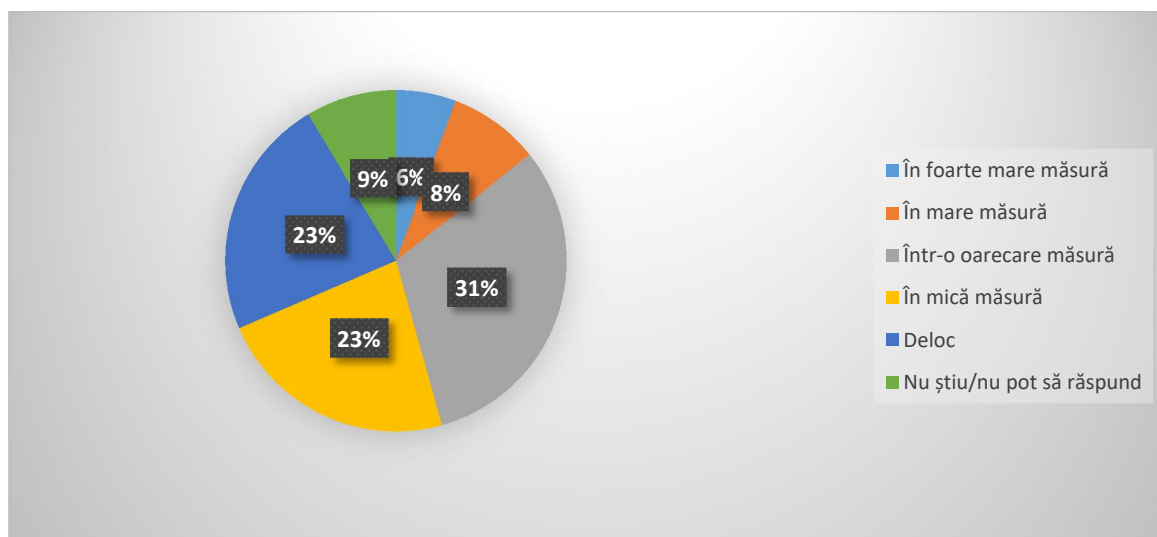

Răspunsuri individuale pentru opțiunea „altele”:

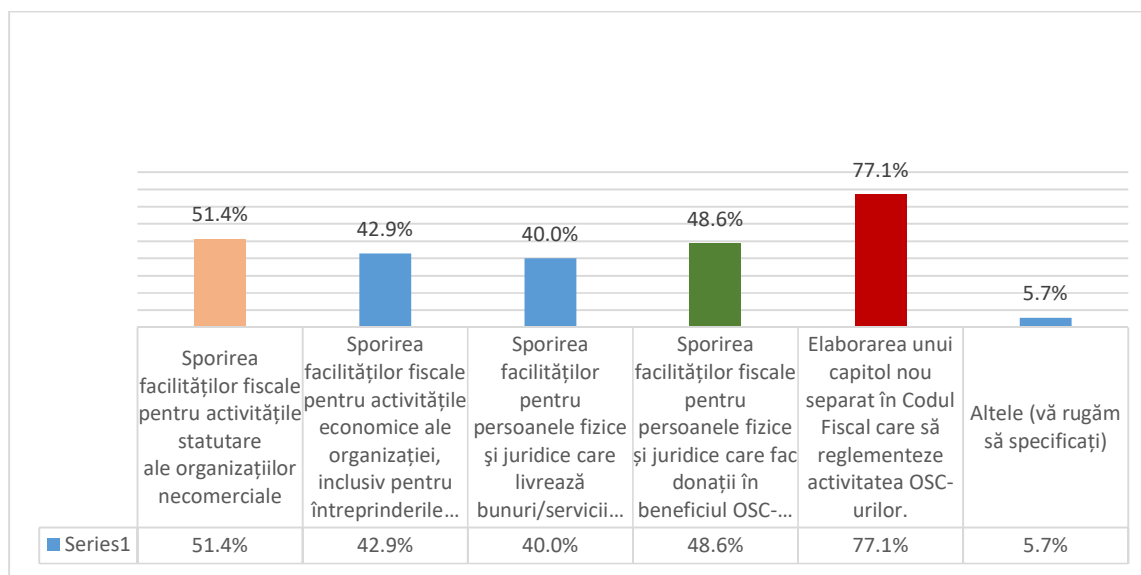
1. Fondul special ar trebui să fie administrat de o instituție nestatală;
2. 2 % și din partea persoanelor juridice;

3. Nu sper in nici o forma de suportul a ONG-urilor deoarece in statul capturat orice suport va fi selectiv cu elemente de corupție;
4. Prestarea unor servicii de OSC-uri, plătite din buget, pe care statul le prestează foarte prost, similar cum se face in SUA si alte state din UE.

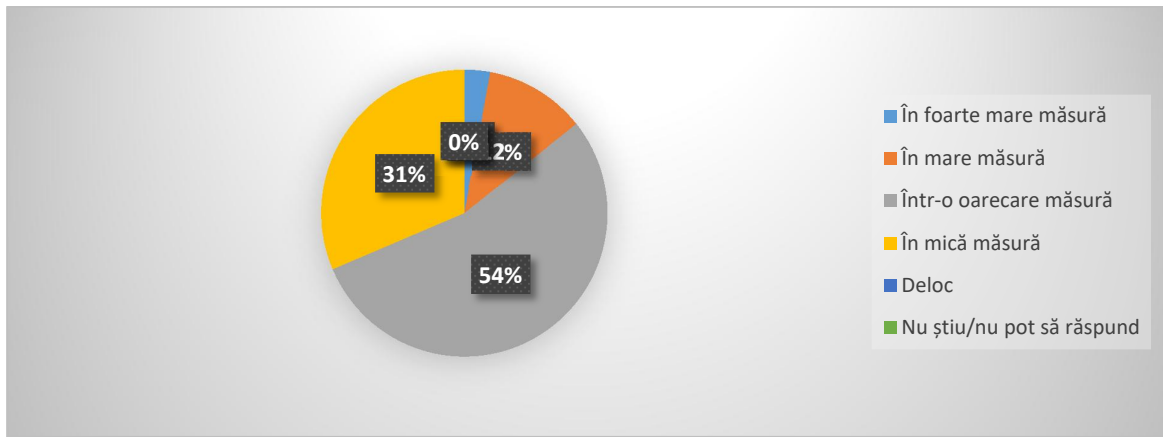
Întrebarea nr. 7. În ce măsură aceste mecanisme corespund necesităților organizației DVS.?

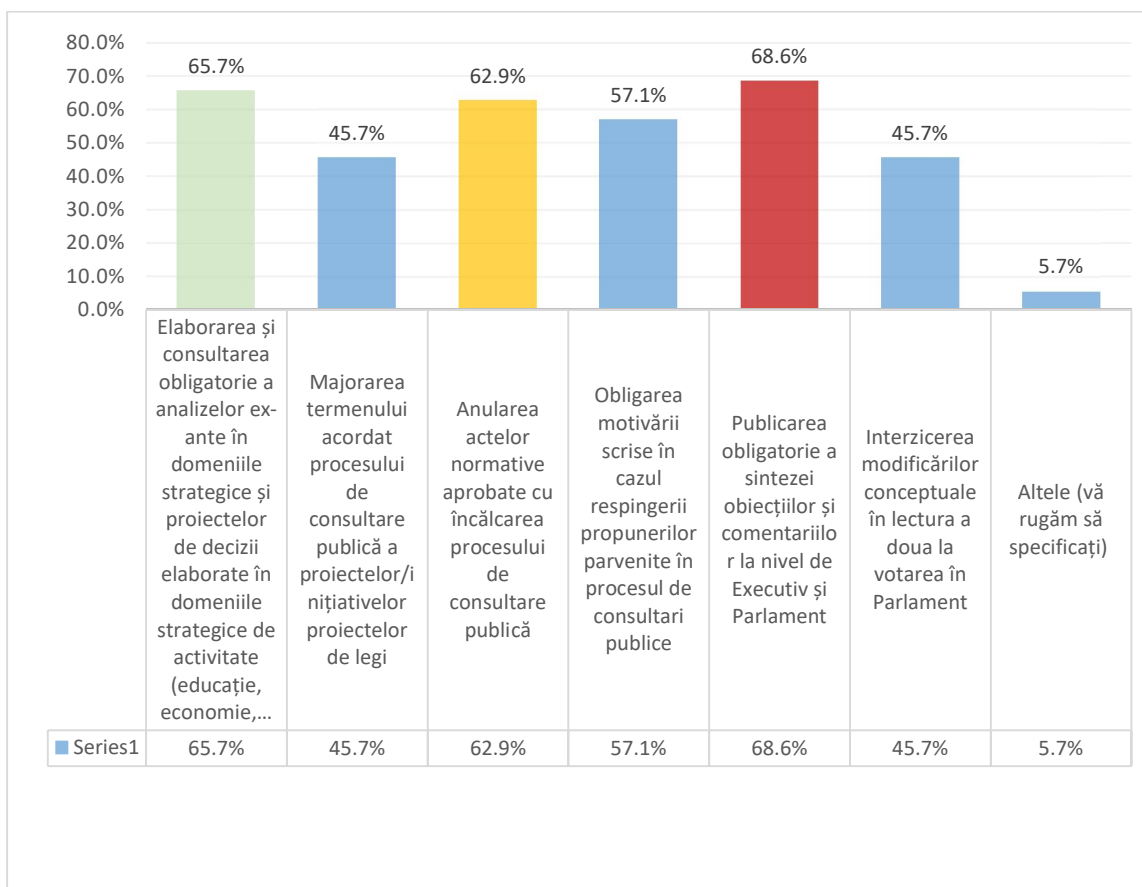
Întrebarea nr. 8 În percepția DVS, care din măsurile de mai jos ar fi suficiente pentru ca necesitățile organizației DVS. să fie soluționate de cardul legal fiscal? (puteți alege mai multe opțiuni)

Întrebarea nr. 9 În ce măsură cadrul legal actual permite organizației DVS să se implice în procesul decizional la nivel local/central?

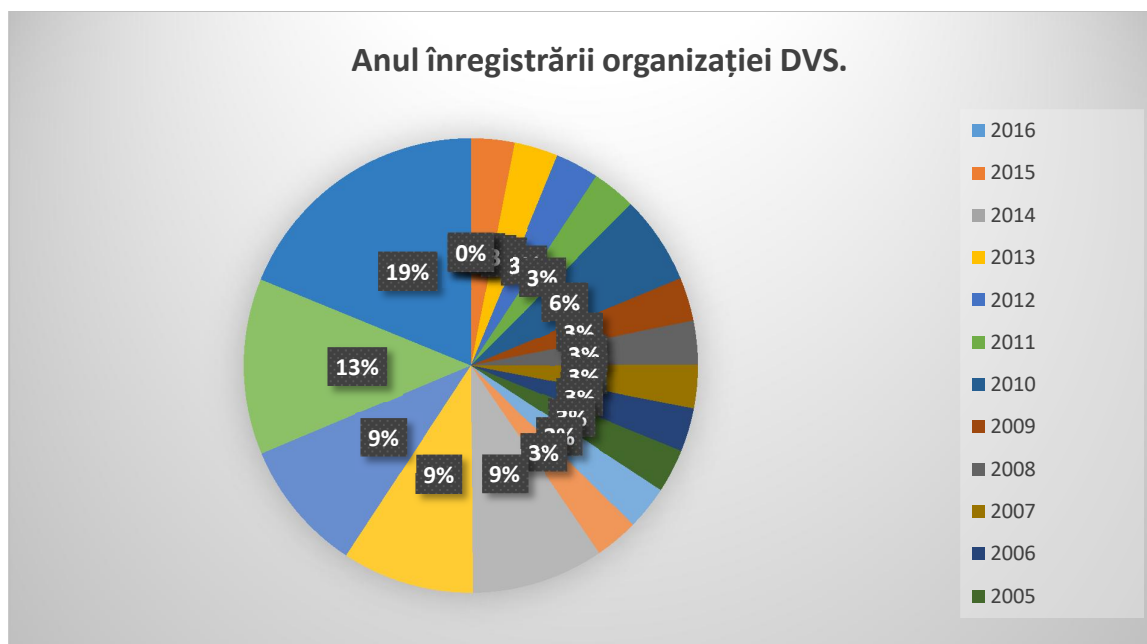
Întrebarea nr. 10 În opinia DVS, care din măsurile de mai jos ar fi suficiente pentru ca necesitățile organizației DVS. să fie soluționate în domeniul transparenței decizionale? (puteți alege mai multe opțiuni)

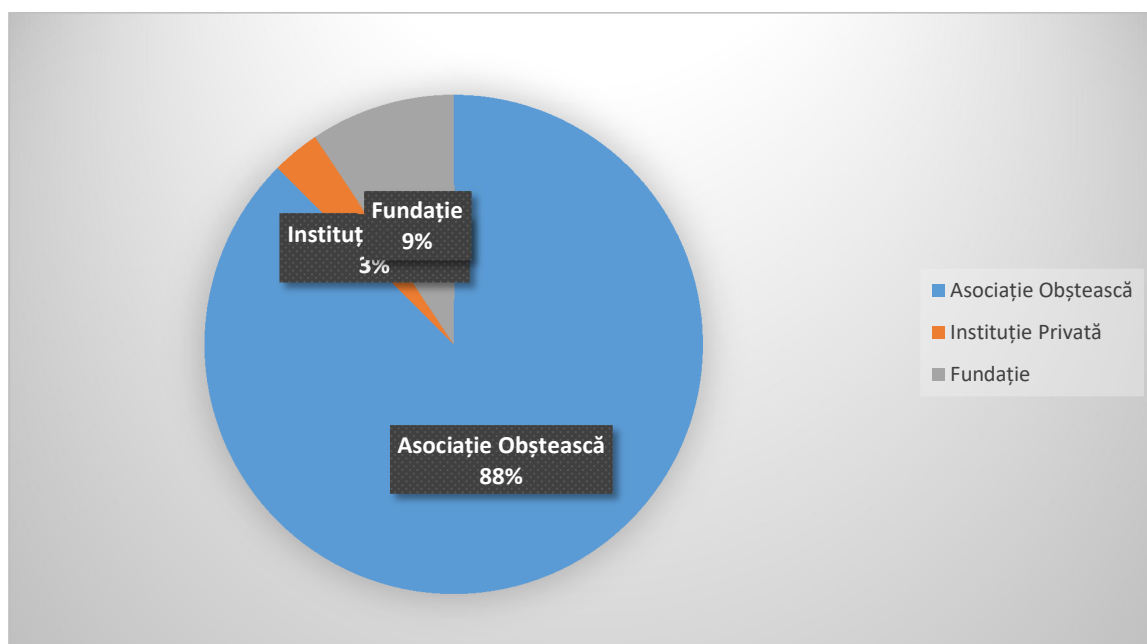
Răspunsuri individuale pentru opțiunea „altele”:

1. Asigurarea unui proces transparent și participativ din partea statului în procesul elaborării noilor legi și regulamente
2. Întronarea principiilor statului de drept și celor de integritate, cu condiția eliberării statului de oligarhi, de alt fel nimic nu are sens.

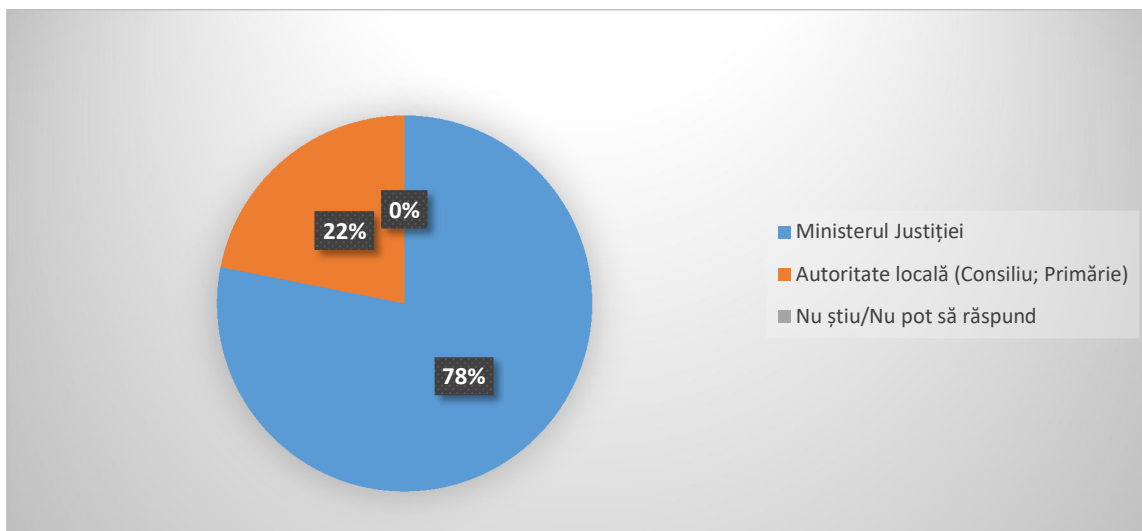
Întrebarea nr. 11 Anul înregistrării organizației DVS

Întrebarea nr. 12 Forma juridică de organizare

Întrebarea nr. 13 Organul înregistrării organizației Dvs. este:

Întrebarea nr. 14 Orice alte comentarii ați dori să împărtășiți cu noi

1. Sugerăm invitarea companiilor de audit care au avut/au experiența de conlucrare cu OSC pentru colectarea opiniilor și recomandărilor atât generale cât și punctuale; 2. Sugerăm crearea unui grup de lucru specializat de contabili, manageri financiari, auditori și alți specialiști în domeniul financiar–contabil-fiscal cu experiență de lucru cu/în OSC pentru participare la toate etapele proiectului dat începând cu etapa de prelucrare a datelor colectate prin intermediul acestui chestionar până la etapa de elaborare a propunerilor de modificare a legislației.
2. Vă dorim succes!
3. Sunt necesare sesiuni de informatizare privind facilitățile existente pentru activitatea ONG;
4. Multe dintre ele nu sunt cunoscute, de aceea nu toate ONG beneficiază sau valorifică oportunitățile existente pentru dezvoltarea sa.
5. Orice schimbare spre bine este posibilă numai cu condiție eliberării statului din captivitate.
6. Fără stat de drept în care funcționează toate principiile democrației nu vom obține nimic. Dar cine să-l construiască? Oligarhii au acaparat totul. În asemenea situație chiar și acest chestionar nu are sens. Toată speranța la sprijinul din exterior de la UE și SUA.